

De Krijtberg, 19 sept. 2021, 25ste zondag door het jaar. Mc. 9:30-37, overige lezingen Wijsh. 2:12.17-20, Jak. 3:16-4:3. Peter van Dael SJ

WIE EEN ZO'N KIND OPNEEMT, NEEMT MIJ OP

Jakobus

In de tweede lezing, uit Jakobus, is sprake van vredelievendheid. Deze is een van de vruchten van de *wijsheid van boven*. Jakobus noemt er een aantal. Behalve vredelievend is de wijsheid ook vriendelijk, altijd voor rede vatbaar, onpartijdig en oprecht. Wat een verschil met wat er zich allemaal afspeelt in gebieden waar men elkaar doodschiet en elkaars huizen in brand steekt, zodat duizenden mannen, vrouwen en kinderen moeten wegvlugten. Hier vieren, om de woorden van Jakobus te gebruiken, conflicten, wanorde en allerlei kwaad hoogtij.

Een misverstand

Wat heeft het evangelie van vandaag ons te zeggen over het thema van tweedracht en vrede? Het evangelie begint met een misverstand tussen Jezus en zijn leerlingen. Jezus verkondigt het Rijk van God, Gods nieuwe wereld. Maar hij verstond daar wat anders onder dan zijn leerlingen. De leerlingen verstonden dit rijk nog steeds in politieke zin. Jezus was in hun ogen de sterke man, die door het volk als zodanig zou worden erkend. Maar Jezus waarschuwde zijn leerlingen: hij had een ander rijk voor ogen, een rijk van vrede dat niet door macht kon worden gevestigd, maar alleen met de vredelievende wijsheid waar Jakobus van sprak, vriendelijk, altijd voor rede vatbaar, onpartijdig en oprecht. Maar, zoals gezegd, Jezus was voor zijn leerlingen nog steeds de sterke man, de machtige Messias. In zijn kielzog zouden ook zijn volgelingen belangrijke posten gaan bekleden. Wie de belangrijkste plaats zou krijgen: daar hadden ze het over toen ze op weg waren naar Kafarnaüm. Ze waren eigenlijk geen haar beter dan de jaloerse ruziemakers waar Jakobus over schrijft. Ruzie en gekibbel, na-ijver en eerzucht, ook bij de vrienden van Jezus.

Niet de grootste willen zijn maar de kleinste willen dienen

Jezus maakt een eind aan de ruzie, niet door ze te zeggen dat ze ermee moeten ophouden, maar door aan te geven wat ze wel moeten doen: *Wie de belangrijkste wil zijn, moet de minste van allemaal willen zijn en ieders dienaar*. Met een zeker sarcasme sluit Jezus aan bij de heimelijke verlangens van zijn leerlingen, die zo

graag de belangrijkste willen zijn. Maar hij draait het om, want Gods nieuwe wereld is heel anders dan wat de leerlingen ervan maken.

Jezus onderstreept zijn woorden met een symbolische handeling. Het zet een kind in hun midden en zegt: *Wie in mijn naam één zo'n kind bij zich opneemt, neemt mij op; en wie mij opneemt, neemt niet mij op, maar hem die mij gezonden heeft.* In het toenmalige Palestina betekende het kind alleen maar een garantie dat de familie niet zou uitsterven, maar een eigen betekenis had het kind nog niet. In het evangelie krijgt het kind een bijzondere betekenis. Het kind representeert Christus, ja, God zelf. Met kind wordt ook de ander bedoeld die een beroep op ons doet, ook al is hij of zij niet 'belangrijk'. Het kind symboliseert de mensen aan de rand. Daar horen ook mensen uit oorlogsgebieden bij, vluchtelingen, asielzoekers.

Wat Jezus in het evangelie tegen zijn leerlingen zegt, geldt ook ons. Jezus houdt ons voor, niet de eerste te willen zijn, maar dienstbaar. Het tegengif van eerzucht en twist, van haat en oorlog, wordt gevormd door doodsmepele dienstbaarheid. Een heel eenvoudig, klein gebaar als begin van vrede. Dit gebaar kan een wedergebaar oproepen. Zo komt een keten tot stand van gebaren van dienstbaarheid, als een tegenkracht tegen de spiraal van oorlog en geweld.

Anne Frank

Met kinderlijk optimisme heeft Anne Frank in een van haar opstellen een dergelijk proces beschreven:

Iedereen weet zelf, dat goed voorbeeld, goed volgen doet, geef dan dat goede voorbeeld dan zal het niet zo heel lang duren of de anderen zullen dat voorbeeld volgen...

O waren we maar vast zo ver, was Nederland, later Europa en tenslotte de hele wereld maar vast tot het beseft gekomen dat het onrechtvaardig handelt...

Hoe heerlijk is het, dat niemand een minuut hoeft te wachten met te beginnen de wereld langzaam te doen veranderen!...

Zoals bij zo ontzettend veel, zoeken de meeste mensen de rechtvaardigheid heel ergens anders, mopperen ze omdat hun zelf zo weinig daarvan toekomt.

Open de ogen, wees zelf eerst rechtvaardig!...

Niet uitstellen, maar meteen beginnen. Geen grootse wereldidealen, maar klein beginnen, in je eigen omgeving, in Nederland... Het niet overlaten aan de ander, maar zelf het initiatief nemen. Het zijn de gedachten en de woorden van een kind.

Maar de volwassenen kunnen er van leren. Wat Anne Frank schreef kan ieder weldenkend mens in zijn beste momenten onderschrijven.

God laat zijn dienaar niet in de steek

We zagen hoe de kleine dienst en het kleine gebaar van het opnemen van een kind je in verbinding brengt met God, die zich ermee identificeert. Wanneer dienstbaarheid niet wordt beantwoord, ja zelfs vijandigheid oproept – zoals dat bij Jezus gebeurde - dan nog blijkt het verhaal niet uit te zijn. Al onze goede verlangens, onze goede bedoelingen en onze goede daden komen ten slotte aan bij God. Dergelijke gedachten zullen in de politiek en het zoeken naar vrede in de wereld niet direct een rol kunnen spelen. Toch kan het idee dat alles bij God terecht komt en in Hem geborgen is, ons behoeden voor wanhoop en frustratie, zodat we de moed niet opgeven en doorgaan met kleine vredelievende en vreedestichtende gebaren, in dienst van de grote *vrede op aarde onder de mensen in wie God een welgevallen heeft* (Lc. 2:14).